Zarflar (Belirteçler) ve Cümleye Kattıkları Anlam

Cevap Anahtarı · Kısa Çözümler

KOLAY Isınma Soruları (1–10)

1 **a) zarf (belirteç) b) zaman c) durum**
Zarflar çoğunlukla fiilleri belirtir.

2 **A) Durum zarfı**
"Nasıl oynuyordu?" sorusunun cevabıdır.

3 **a) yarın – zaman b) içeri – yer-yön c) çok – miktar d) nasıl – soru**
Her zarf, yüklemi farklı bir yönden belirtir.

4 **C) Yorulan yolcular biraz geri çekildi.**
"Geri" sözcüğü ek almadan fiile yön anlamı katmıştır.

5 **Y – D – Y – D**
Zarflar sıfatları ve zarfları da belirtir; ek alan "dışarıya" zarf değildir.

6 **B) "iyi" sözcüğünü**
"En" miktar zarfıdır ve "iyi" zarfının derecesini belirtir.

7 **E) Kuşlar ağaçların üstünde neşeyle ötüşüyordu.**
Bu cümlede "neşeyle" durum zarfıdır; zaman bildiren zarf yoktur.

8 **Örnek: a) Atlı birkaç adım ileri çıktı. b) Bu sabah erken uyandım. c) Film oldukça uzundu.**
Yer-yön zarfları ek almadan kullanılmalıdır.

9 **D) Yer-yön zarfı**
"Neden" soru, "bu kadar" miktar, "geç" zaman zarfıdır; yer-yön zarfı yoktur.

10 **A) Bahçedeki güzel çiçekleri suladık.**
"Güzel" sözcüğü "çiçekleri" adını nitelediği için sıfattır; diğerleri fiili niteler.

ORTA Pekiştirme Soruları (11–20)

11 **sabahleyin, öğlen, sonra, akşam**
"Ne zaman?" sorusuyla bulunur; zaman zarfları olayları sıraya koyar.

12 **E) hafifçe**
"Nasıl çalıyordu?" sorusunun cevabı "hafifçe"dir.

13 **B) Pek yorgun bir yolcu kapıyı çaldı.**
"Pek", "yorgun" sıfatının derecesini belirtmiştir; diğerleri fiili belirtir.

14 **D) Yukarıdaki pencere açık kalmış.**
"Yukarıdaki" ek almıştır ve "pencere" adını nitelediği için sıfat görevindedir.

15 **D – Y – D – Y**
Ek alan "akşamı" ve "geriye" ad olarak kullanılmıştır.

16 **C) Olayın ansızın gerçekleştiğini bildirme**
"Birdenbire" durum zarfıdır; ansızınlık anlamı katar.

17 **Örnek: "Kapıyı hızla açtı." (hareket aceleci, sert bir hâl aldı) / "Kapıyı dün açtı." (durum yerine zaman bildirildi).**
Zarf değiştiğinde eylemin nasıl ya da ne zaman yapıldığı değişir.

18 **A) Bu köprü ne zaman yapıldı?**
Soru zamanı sorduğu için zaman bildiren soru zarfıdır.

19 **E) Kaplumbağa yavaş yavaş sahile ilerledi.**
"Yavaş yavaş" ikilemesi durum zarfıdır ve anlamı pekiştirir.

20 **D) Zaman – miktar – yer-yön**
"Önce" zaman, "çok" miktar, "ileri" yer-yön bildirir.

ZOR Düşünme Soruları (21–30)

21 **B) Bu yolu az kişi bilir.**
"Az kişi" tamlamasında "az" adı nitelediği için sıfattır; diğerlerinde fiili belirten zarftır.

22 **A) Yalnız I**
II'de "dün" özne görevinde ad, III'te "dünkü" sıfattır; yalnızca I'de fiili zaman yönünden belirtir.

23 **C) Soru zarfı kullanılmıştır.**
Paragrafta soru cümlesi, dolayısıyla soru zarfı yoktur. "Çok ısındı, biraz dinlendi" miktar; "yavaş yavaş" pekiştirilmiş durum; "ileri, dışarı" yer-yön zarfıdır.

24 **E) Olayların hangi sırayla ve nasıl gerçekleştiğini göstererek anlatımı canlandırmak**

Durum ve zaman zarfları hareketin nasıl ve ne sırayla yapıldığını belirterek anlatıma canlılık katar.

25 **D) Çocuklar akşamüstü dışarı çıktı.**

"Akşamüstü" zaman, ek almamış "dışarı" yer-yön zarfıdır. "Okuldan" ek aldığı için zarf değildir.

26 **Örnek: Kahraman gün doğmadan atına bindi. Bozkırda rüzgâr sertçe esiyordu. Atını dörtnala ileri sürdü.**
(zaman: gün doğmadan / durum: sertçe, dörtnala / yer-yön: ileri)

Yer-yön zarfı ek almamalıdır; "ileriye" yazılırsa zarf olmaz.

27 **B) Tren oldukça hızlı ilerliyordu.**

"Hızlı" sözcüğü "ilerliyordu" fiilini belirten durum zarfıdır; "oldukça" bu zarfın derecesini belirtir.

28 **C) İlki zaman, ikincisi miktar zarfıdır.**

"Hemen" zaman bildirir; "daha", "büyük" sıfatının derecesini artıran miktar zarfıdır.

29 **E) Hızlı koşan atlet yarışı kazandı.**

"Hızlı" zarfı, "koşan" sıfat-fiilini belirtir; diğerlerinde zarflar çekimli yüklemi belirtir.

30 **İlk cümlede "yavaşça" fiili (açtı) nasıl sorusuyla belirttiği için durum zarfıdır; ikinci cümlede "yavaş" adı (tren) nitelediği için sıfattır.**

Sözcüğün türü, cümlede hangi sözcüğü belirttiğine göre belirlenir.